

आम्लतेमुळे (अॅसिडीटी) होणारे नुकसान व लक्षणे

दूधातील फॅटचे प्रमाण कमी होते.

शेण पातळ होऊन फेस दिसून येतो व दुर्गंधी येते.

आहारातील मौल्यवान अन्नघटक शेणातून बाहेर पडतात.

जनावर चालताना लंगडते व चालताना पाठीस बाक येतो.

जनावर गाभण राहण्यास अडचण निर्माण होते.

रवंथ करण्याची प्रक्रिया कमी होऊन पचन क्रिया बिघडते.

‘हिन्दुस्तान स्फूर्ती’ वापरण्याचे फायदे

आहारातील तंतूमय पदार्थांचे पचन होऊन
फॅटचे प्रमाण वाढते.

जनावरांची पचन क्षमता अधिक प्रमाणात
सुधारल्याने दूध उत्पादनात वाढ होते.

जनावरांची अॅसिडीटी खूप प्रमाणात
कमी होऊन प्रजनन चक्र सुधारते.

वातावरणाच्या बदलामुळे येणारा ताण कमी होतो.

‘हिन्दुस्तान स्फूर्ती’ वापरण्याचे प्रमाण (ग्रॅममध्ये) व पद्धत

गाई / म्हैस १०० ग्रॅम प्रतिदिवस

सुचना :
‘स्फूर्ती’ पूरक आहार दोन वेळेस सम प्रमाणात विभागून पशुखाद्यात मिसळून द्यावे.

साठवणूक :

• ‘हिन्दुस्तान स्फूर्ती’ ची साठवणूक डबाबंद स्वरूपात व थेट
सूर्यप्रकाशापासून दूर करावी.

• उत्पादनाच्या तारखेपासून २४ महिन्यापर्यंत
हवाबंद नवीन बॅग सुरक्षित राहते.

महत्वाची सूचना

‘हिन्दुस्तान स्फूर्ती’ फक्त वयस्क दूधाळ गायी-म्हैशींसाठी बनवलेले आहे,
वासरांना तसेच कोणत्याही रवंथ न करणाऱ्या जनावरांस देऊ नये.

“बांधिलकी गुणवत्तेशी”

पशुखाद्य
निर्मितीमध्ये
नं.

सातारा एल-४, ऑडिशनल एम. आय. डी. सी.,
युनिट सातारा - ४१५ ००४
फोन : ०२१६२ - २४०४७९ / २ / ५
मोबा : ९०११०१२७६२
ईमेल : marketing.str@hindustanfeeds.com

बारामती इ-२४८, एम.आय.डी.सी., बारामती,
युनिट जि. पुणे - ४१३ १३३
फोन : ०२११२ - २४३८३४, २४३६३४, २४३६८२
ईमेल : marketing.bmt@hindustanfeeds.com

श्रीरामपूर इ-५, एम. आय.डी.सी., श्रीरामपूर,
युनिट जि. अमहदनगर - ४१३ ७०९
मोबा : ९८२२५३३३५७ | ७४४७७९५७४७
ईमेल : marketing.srm@hindustanfeeds.com

हिन्दुस्तान
फीड्स

स्फूर्ती

अॅसिडोसीस (आम्लता)
यावर गुणकारी मिश्रण

ही कंपनी ३० वर्षांहून अधिक काळ पशूखाद्य क्षेत्रात कार्यरत असून शेतकऱ्यांना सुपरिचित आहे. कंपनीचे सातारा, बारामती व श्रीरामपूर येथे अत्याधुनिक कारखाने असून वेगवेगळ्या प्रकारच्या पशुखाद्यांचा १,५०० मेट्रिक टन प्रतिदिन इतका पुरवठा महाराष्ट्रात नियमितपणे केला जातो. वेगवेगळ्या जनावरांसाठी पौष्टिक अन्नघटकांची गरज ही पूर्णतः वेगळी असते. जनावराची जात, उपलब्ध चारा, दुध देण्याची क्षमता, दुधातील फॅटचे प्रमाण, गाभणकाळ, वेतातील कालावधी इत्यादी बाबींवर या गरजा अवलंबून असतात. त्यानुसार वेगवेगळ्या प्रतीच्या जनावरांसाठी 'हिन्दुस्तान फीड्स' ने पशुखाद्यांची मालिकाच निर्माण केली आहे.

अॅसिडोसीस / आम्लता म्हणजे काय ?

Acidic Rumen Acidosis and Sub Acidic Rumen Acidosis (SARA) म्हणजे रवंथ करणाऱ्या जनावरांच्या कोटी पोटातील आम्लता तीव्र होणे होय. ही व्याधी अधिक दूध देणाऱ्या गायी म्हैशींमध्ये दुभत्यातील पहिल्या १०० दिवसापर्यंत आढळते.

सामान्यपणे हिरव्या व सुक्या वर्गातील चारा व आंबवण मिळून जनावराला दैनिक आहार दिला जातो. चारा वर्गातील आहारातून मध्यम मात्रेत तर आंबवण वर्गातील आहारातून उच्चतम मात्रेत जनावरास उर्जा व प्रथिनांचा पुरवठा होतो.

कोटीपोटातील (Rumen) जिवाणू (Microbe) एका विशिष्ट पर्यावरणात (Eco-System) चारा आंबवणाचे पचन करतात. कोटीपोटातील पर्यावरणाचा ६.२ ते ७ दरम्यान सामु असल्यास तेथील व आंबवणाचे पचन

निरोगी राहते व जिवाणू चारा व आंबवणाच्या पचनाचे कार्य समाधान कारक करतात. ५०-६० टक्के चारा व ४०- ते ५० टक्के आंबवण या गुणोत्तरात दुभत्या जनावरांचे आहार व्यवस्थापन असल्यास कोटी पोटातील जिवाणूंचे पर्यावरण टिकते. चारा या कोटीपोटात मंदगतीने पचन होणाऱ्या घटकांपासून स्निग्ध (फॅट) तयार करणारी आम्ले तर आंबवण या जलद गतीने पचन होणाऱ्या घटकांपासून दूधाचे प्रमाण वाढवणारी आम्ले (Volatile Fatty Acid) तयार होतात. चाऱ्यापेक्षा आंबवणातून ऊर्जेचा पुरवठा अधिक होतो.

अधिक दूध देणाऱ्या जनावरांच्या शरीराच्या ऊर्जेची मागणी पहिल्या १०० दिवसांच्या दुभत्यात बरीच वाढलेली असते. ६०-४० असे चारा आंबवण गुणोत्तर असलेल्या आहार शैलीतून ऊर्जेचा पुरवठा होत नसल्याने दुग्धोत्पादन घटू नये म्हणून पशुपालक या कालावधीत जनावरांना अधिक प्रमाणात आंबवण पुरवठा करतात. व त्यामुळे आहारातील आंबवणाचे प्रमाण मर्यादेपेक्षा जास्त वाढते.

आंबवणाचा घटक आहारात वाढल्याने पिष्टमय कर्बोदकांचे प्रमाण आहारात वाढून त्याच्या पचनाने तयार होणाऱ्या लॅक्टिक आम्लाचे (Lactic Acid) प्रमाण वाढते व कोटीपोटातील पर्यावरणाचा सामु कमी होतो. तो ५.२ पेक्षा खाली गेल्याने कोटी पोटातील द्रवाची आम्लता वाढते. त्या स्थितीत Rumen Acidosis ही अवस्था तयार होते.

वाढलेल्या आम्लतेमुळे कोटीपोटातील पर्यावरणातील जिवाणूंच्या चारा व आंबवण पचन कार्यावर विपरीत परिणाम होतात. कोटीपोटाच्या अस्तरास (Lamina) इजा पोहोचते व तेथील जिवाणू यकृतात पोहोचतात व तेथे स्थायी झाल्याने यकृतात फोड येऊन तेथील अन्न चयापचयाचे कार्य बिघडते (Fatty Liver Conditions) तसेच दुधातील स्निग्धांश तयार होण्यासाठी लागणारी ऊर्ध्वआम्लाची निर्मिती कोटीपोटात कमी होऊन

त्याचा परिणाम म्हणून दुधातील स्निग्ध पदार्थ (Fat) कमी होते. जनावराची रवंथ प्रक्रिया बिघडल्याने पचन क्रिया विकृत होऊन अपचन होऊन चारा आंबवणाचे कण शेणात येतात. कोटीपोटातील वाढलेल्या आम्लतेने खुरास बाधा आल्याने काही जनावरे लंगडतात. ऊसाचे आहारात प्रमाण वाढल्यास कोटीपोटात साखरेचे प्रमाण वाढून किण्वन प्रक्रिया जलद गतीने होते. त्यामुळे लॅक्टिक अॅसिडचे प्रमाण वाढून अॅसिडोसीस ही व्याधी बळावते. या कारणामुळे ऊस व ऊसाचे वाढे आहारात असणाऱ्या जनावरांमध्ये अॅसिडोसीस हा आजार दिसून येतो.

जास्त दूध उत्पादन देणाऱ्या जनावरांच्या बाबतीत आंबवणाचे प्रमाण वाढत असल्याने अशा जनावरांमध्ये अॅसिडोसीस हा आजार नैसर्गिकरित्या बळावतो. हा आजार जनावरांच्या प्रकृतीवर लगेच परिणाम करत नसल्याने तो सहजा सहजी दूध उत्पादकांच्या लक्षात येत नाही.

परंतु दीर्घकालावधीमध्ये याचा उत्पादनावर व जनावरांच्या आरोग्यावर गंभीर परिणाम होतो. या बाबींवर तज्ञ पशुवैद्यकांच्या मार्गदर्शनाखाली सुधारित तंत्रज्ञान असलेल्या कारखान्यात

'स्फूर्ती' या पूरक आहाराची निर्मिती केली आहे.

स्फूर्ती

अॅसिडोसीस (आम्लता)
यावर गुणकारी मिश्रण

